

OTKRIVANJE KORNJAČE

Branislav Oblučar: *Na tragu kornjače – Pjesma u prozi i tvarna imaginacija u poetici Danijela Dragojevića* (Zagreb: Disput, 2017.)

Darko Šeparović, Zagreb
darkoseparovic@yahoo.com

Danijel Dragojević (r. 1934.) velolučki je pjesnik i najznačajniji živući hrvatski pisac. Objavljivanje njegovih knjiga redovito je kulturni događaj godine i unatoč njegovom odbijanju bilo kakve komunikacije s medijima, davanje intervjua, promocija knjiga i svega onog što podrazumijeva proizvodnja unutar književnog polja, o njegovim knjigama se govori i raspravlja, one se čitaju i gotovo da nema nijednog hrvatskog autora/ice koji Dragojevića neće navesti kao neizostavnu privatnu lektiru. Dragojević je, dakle, temelj naše suvremene književnosti, njezin neizbrisivi dio.

Pisanje o Dragojevićevom opusu mogli bi odrediti kao obrnuto proporcionalno njegovom značaju. Ne znamo koji je uzrok tome, ali izuzevši Tonka Maroevića, Zvonimira Mrkonjića, Krešimira Bagića, Bernardu Katušić, i još nekoliko autora, nema puno književnih kritičara i teoretičara koji su pisali o poetici Danijela Dragojevića.

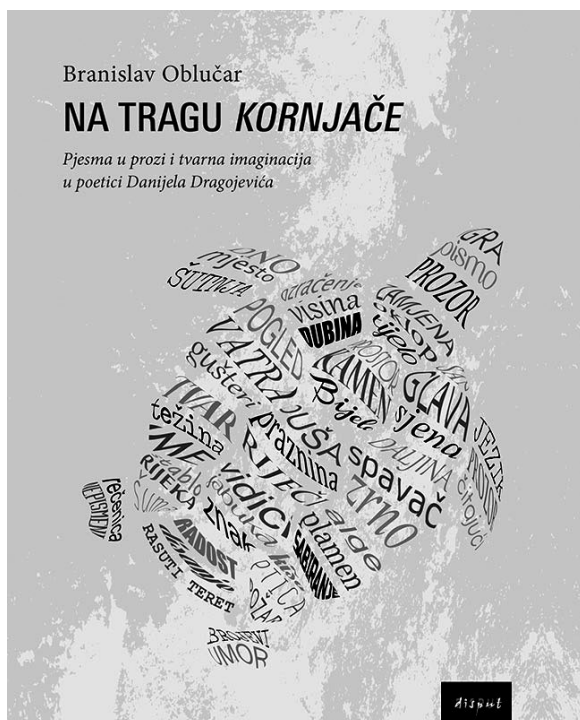
S tom neobičnom navadom nepisanja o Dragojeviću izgleda da je došao kraj, a ponudio nam ga je Branislav Oblučar objavljivanjem knjige *Na tragu kornjače* koja je podnaslovljena – Pjesme u prozi i tvarna imaginacija u poetici Danijela Dragojevića. Rođen 1978. u Bjelovaru, Oblučar predaje na Filozofskom Fakultetu u Zagrebu na Odsjeku za komparativnu književnost. Bavi se suvremenim hrvatskim pjesništvom i avangardom.

Stručne tekstove, književne kritike i eseje objavljivao je u periodici, stručnim zbornicima te na Trećem programu Hrvatskog radija. Objavio je zbirku pjesama *Mačje pismo* (SKUD Ivan Goran Kovačić, 2006.) i knjigu kratkih zapisa o svakodnevicu *Pucketanja* (Algoritam, 2010.).

U predgovoru knjige Oblučar piše kako je ona nezatno prerađena verzija doktorske disertacije koju je obranio na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 2014. godine. U jednom intervjuu koji je dao povodom objavljivanja knjige ističe kako nije pristalica stava koji se ponekad u znanstvenoj zajednici može čuti, a taj je da ipak trebamo steći vremensku distancu spram predmeta proučavanja kako bismo ga mogli objektivnije sagledati.

Kao interpretativno polazište knjige Oblučar uzima Dragojevićevu prvu knjigu *Kornjača i drugi predjeli* (1961.) koja za njega predstavlja osnovu za razumijevanje pjesnikove poetske misli. Teoretičari od kojih uzima analitičku aparaturu su Gaston Bachelard, Gilbert Durand i Paul Ricoeur, i pomoću njihovih uvida razvija koncept „tvarne imaginacije“.

Već iz sadržaja u kojem čitamo naslove poglavlja knjige (1. Pjesma u prozi kao žanr, U obzoru *Kornjače i drugih predjela*; 2. Poetsko-esejističko pismo i problem tvarne imaginacije; 3. Zamjenične igre i semantika zatvorenosti;

4. Dragojevićeva pjesma u prozi od *Prirodopisa* do *Zvezdarnice*; 5. Kako sačuvati ono što se opire? (Od *Hodanja uz prugu* do *Negdje*) možemo zaključiti kako će kroz čitavu knjigu fokus biti na Dragojevićevim pjesmama u prozi.

Objavljivanjem Baudelaireova *Spleena Pariza* Oblučar detektira začetak pjesme u prozi kao modernog žanra, onog kojeg je nemoguće ekskluzivno klasificirati jer je fluidan i podložan posjedovanju svojstava koja mu omogućuju višestruku žanrovsku pripadnost. Upravo su prve tri Dragojevićeve knjige pjesama (*Kornjača i drugi predjeli*, *U tvom stvarnom tijelu*, *Svjetiljka i spavač*) pisane u pjesmama u prozi i one pozicioniraju Dragojevića kao izrazito modernog pjesnika koji se u svim sljedećim knjigama barem dijelom vraćao na tematske preokupacije koje je našao u knjizi *Kornjača i drugi predjeli*.

Kroz čitavu knjigu Oblučar nam vrlo ekstenzivno i teorijski potkovano osvjetljava Dragojevića kao

pjesnika „tvarnog svijeta“ tj. materijalnog svijeta, intertekstualnog i autoreferencijalnog, koji se vraća vlastitim pjesmama i knjigama, onog koji upravo kroz pjesme u prozi doseže svoj stvaralački vrhunac, kada nam u svakodnevnim predmetima, biljkama, životinjama i ljudima o kojima piše, pokazuje našu stvarnost kroz potpuno drugačiju optiku. Konstantna mijena pjesničkog glasa na koju Oblučar upozorava, pomicanje iz knjige u knjigu i neuhvatljivost Dragojevićevog pisma glavne su značajke njegovog opusa.

Čitatelju koji nije upoznat s većim dijelom Dragojevićevog stvaralaštva i teoretičarima na koje se Oblučar poziva, knjiga *Na tragu kornjače* može se na trenutke činiti suviše hermetična i opterećena znanstvenim diskursom, što naravno ne treba čuditi s obzirom na to da je riječ o doktoratu minimalno prerađenom za objavljivanje. Pitanja koje vrijedi postaviti je: može li ova knjiga pronaći čitatelje izvan znanstvene zajednice i kako bi ona izgledala da je njezin smjer više skrenuo ka esejistici, ali neovisno o odgovoru ne smijemo umanjiti njezin značaj. Oblučar je napisao gotovo pa međašnu knjigu nakon koje pisanje o Dragojeviću više neće biti isto i s kojom nam je njegov pjesnički glas učinio bližim. *Na tragu kornjače* postat će neizostavna lektira svima koji su ili tek započinju s upoznavanjem pjesničkog opusa Danijela Dragojevića.

Slučaj je htio da je u trenutku završavanja prikaza Oblučareve knjige iz tiska upravo izišla nova knjiga Danijela Dragojevića *Kasno ljeto* (Fraktura, 2018.) u kojoj je pjesma u prozi *Dolazak*. U njoj Dragojević piše o godini 1939. kada je u Velu Luku došla električna struja. Djeca su je dočekivala usklikom „Evo je!“.

Čitajte Dragojevića, ali i Oblučara. Uzajamno i bez ostatka.